

OBSAH:

ENVIROREGULÁCIE:

Je prosperita zlučiteľná s environmentálnou politikou? Radovan Kazda

ŠTUDENTSKÁ ESEJ 2008:

Osmičkové príbehy
Martin Vlachynský

DANE:

Desaťtisícárka daň
Ivan Kuhn

RECENZIA:

Cesta bez konca
Dušan Sloboda

JE PROSPERITA ZLUČITEĽNÁ S ENVIRONMENTÁLNOU POLITIKOU? Radovan Kazda

Európske hospodárske spoločenstvo, ktoré je ideovým predchodcom dnešnej Európskej únie (EÚ), bolo založené za účelom rozvoja vzájomného obchodu európskych krajín, dohodou o voľnom pohybe tovaru, osôb, služieb a kapitálu. Sledujúc túto európsku politiku päť desaťročí od prijatia Rímskych zmlúv nemožno nevidieť, ako sa ekonomická sloboda vytráca spomedzi jej základných pilierov.

Nemožno tiež nevidieť, ako sa obyvatel' EÚ stáva vazalom vládou vynútených výdavkov. Nemožno si tiež nevšimnúť, že sa tak deje pod vlajkou nového, „zeleného“ práva.

Regulácie a výdavky

Environmentálnu reguláciu zavádza vláda, ktorá v ňu proklamovanom verejnom záujme rozdelí nové práva a povinnosti. Hoci vývoj environmentálneho práva vzniká často aj ako reakcia na dopyt verejnosti, mnohokrát môže spôsobiť viac škôd ako úžitku. Environmentálne právo totiž obvykle rozdeľuje občanov na dve skupiny: tých, ktorým sa zhorší ich blahobyť, a tých, ktorí z neho budú profitovať. Na strane poškodených sú občania, ktorí musia znášať nové a často veľmi vysoké povinné platby. Sú to výdavky, ktorých čiastočnú prospešnosť si občania uvedomujú, avšak mnohí z nich by ich radi investovali inak. Na profitujúcej strane sú firmy, ktoré sú dodávateľmi nových tovarov a služieb, ktoré boli novou environmentálnou reguláciou zavedené.

Isteže, je dôležité, aby vznikali i nové opatrenia v preventívnom princípe alebo v snahe zabrániť vedľajším dopadom činnosti človeka v prírode, avšak tieto opatrenia sú vládami veľmi často uplatňované bez racionálneho zdôvodnenia, s príliš vysokými nákladmi vzhľadom na očakávaný úžitok, s bujnením korupcie, s deštrukciou strednej vrstvy a s inými, nepriamymi dopadmi na obyvateľov.

Prípadové štúdie

Dve strategické environmentálne politiky EÚ sa týkajú zhodnocovania odpadov a boja

proti emisiám skleníkových plynov. Obe proklamujú svoju vysokú spoločenskú dôležitosť: kým v prvom prípade je ňou ochrana obyvateľov pred „škodlivým“ skládkovaním odpadu, cieľom druhej je ochrana pred „škodami“ spôsobenými globálnym otepľovaním. Nové environmentálne právo, ktoré vzniklo výkonom vlády, však zároveň zvýšilo výdavky verejnosti.

Recyklácia odpadov je nákladnejší spôsob nakladania s odpadmi ako jeho zneškodňovanie skládkovaním. Výsledok oboch procesov je rovnaký: „zbavenie sa“ odpadu. Ako však motivovať ľudí k tomu, aby vynaložili viac peňazí na niečo, čo je možné docieľiť s nižšími nákladmi? Vláda na to používa rôzne spôsoby: predovšetkým zavedie povinnosť platieb do systému, čo je vo svojej podstate nová environmentálna daň. Týmto platcami sú síce najmä dovozcovia a producenti tovarov, z ktorých vznikajú odpady, ale ich náklady sa prenášajú do ceny výrobkov a služieb, ktoré v konečnom dôsledku platí spotrebiteľ, teda občan. Navyše toto opatrenie síce spustí proces zhodnocovania, avšak naďalej naráža na veľmi vážne prekážky: napríklad ako vytvoriť také pravidlá, aby niektorý z účastníkov celého procesu, ktorý vedie k zhodnoteniu odpadov, nemusel vykrývať deficit z iných zdrojov (to sa dnes týka najmä obcí), alebo naopak, aby nebol z rozhodnutia vlády vysoko profitujúci. Dalším problémom nastáva napríklad pri prudkej zmene cien prvotných a druhotných surovín, ktorý môže trh zhodnocovania odpadov celkom zmraziť. Vláde tak neostane iná možnosť, iba zaviesť ďalšie povinné platby alebo dotácie.

Podobným prípadom je vládna regulácia, ktorou sa zaviedol trh obchodovania s kvótami skleníkových plynov: pre firmy „vyrábajúce“ oxid uhličitý (ide prakticky o každú väčšiu výrobnú prevádzku) znamená zavedenie regulácie zvýšenie ich nákladov, avšak tie sa opäť zohľadnia v cene pre spotrebiteľa. Profitujú z toho firmy podnikajúce v kon-

zultačnej činnosti alebo v obchodovaní s kvótami. Nehovoriac o tisícokach úradníkov, ktorých zamestnáva „vykonávanie politiky“.

Sloboda a prosperita

Environmentálne regulácie sú módnym trendom prosperujúcej západnej civilizácie. Jej obyvatelia sú dostatočne kúpyschopní, takže si to nenápadne plazivé ukrajovanie z ich príjmov ani veľmi nevšimnú. Vlády tak majú voľné ruky v zavádzaní regulovaných trhov, ktorými vytvoria vrstvu privilegovaných skupín. Prehľbovanie sociálnych rozdielov je dôsledkom ekonomického socializmu, ktorý bol charakteristický aj pre hospodársku politiku komunistických vlád.

Regulácie s mierou

Takmer každá trhová výmena nesie so sebou i negatívne dopady na tých, ktorí sa jej nezúčastňujú. Je správne, ak dopady, ktoré sú naozaj závažné a opodstatnené, rieši vláda novým určením práva. Tento fakt však nemožno zneužívať na to, aby vláda svojvoľne drancovala ľudí. Povinné „environmentálne“ výdavky domácností majú oveľa bližšie k paušálnej platbe (na obyvateľa) ako k podielovej dani. To znamená, že na tieto regulácie doplácajú najväčšmi práve najchudobnejší obyvatelia.

Ťahúňom zavádzania environmentálnych regulácií je EÚ, ktorá ich „šije“ pre ekonomicky silné obyvateľstvo. Nerobme si ilúzie: zdôrazňovať vážne vedecké pochybnosti nad príčinami vzniku recyklačnej a karbónovej politiky únie už nemá veľký zmysel, keďže gigantická regulačná lavína už padá a strháva základy slobodnej spoločnosti. Reálnejším cieľom je snažiť sa udržať environmentálne regulácie v hraniciach toho, čo aspoň trochu prospeje, ale zásadne nepoškodí. Ide o to, aby sme v bezchybnom životnom prostredí raz nezahynuli od hladu.

Autor je analytik KI.

OSMIČKOVÉ PRÍBEHY

Martin Vlachynský

Bolo to ako v Remarquovi. Do konca vojny ostávali mesiace, snád' len týždne, a chlapi v zákopoch skláňali hlavy viac ako predtým. Škoda by bolo teraz padnúť. Ocelové črepiny však nezmäkli a ďalej si razili cestu chatrnou látkou C. K. uniformiem.

Pre môjho pradedu mala nová republika vôňu krvi, dezinfekcie a bavlnených obväzov. Postavil sa na nohy, ale v tele mal pamiatku na monarchiu, ktorá ho často nútila líhať si do postele. Nebola to však telesná bolesť, ktorá bola najhoršia, ale pohľad na jedennásť detí, ktoré čoraz viac musela živiť ich matka. Videl vo svojom meste rásť domy, hotely, továrne, ustupovať polia a vedel, že aj ten kúsok železa v jeho tele k tomu prispel. Ani vlastne nevedel od koho, ale vravelo sa, že sú to americké granáty. Dostali rozkaz Američanov nenávidieť. Najskôr dodávali ich nepriateľom zbrane, muníciu a tony corned beefu, neskôr sami stískali spúšť. Znova a znova sa vrhali proti guľkám za udržanie starého poriadku. Rusi, Taliani, Francúzi, Briti, Američania padali po ich zásahoch, ale posledným mŕtvym bola sama monarchia.

Rozkaz nenávidieť stratil platnosť. Práve naopak. Desiatky jeho spolubojovníkov odišli za oceán, aby prácou u bývalého nepriateľa podporovali svoje rodiny. Nie všetci mohli. Niektorí využili príležitosť a naučili sa žiť v nových poriadkoch. Iným sa clivelo za starými časmi. Môj pradado nemal možnosť stať sa súčasťou tých nových. Staré zranenie ho nakoniec o pár rokov dostihlo.

Rád počúvam príbehy starej mamy a vôbec nevadí, že sa neustále opakujú. Každé rozprávanie pridá zopár predtým nepočutých detailov, ktoré ho robia stále plastickejší. V roku 1938 mala osemnásť a nastúpila do učenia. Za krajčírku, v rodnom meste. Narastajúci počet dvojkrížov, ani pevnejší krok mladých mužov v nových uniformách sa nedalo nevnímať, ale to pre ňu nebolo dôležité. Dôležité bolo čo najskôr sa osamostatniť a zbaviť starnúcu matku jedného krku. Osudové udalosti sa diali akoby mimochodom, hoci často hneď vo vedľajšom dome.

Majster bol zo starej školy, dobre si pamätal ešte cisára, a viedol svoje zverenkyne pevnou rukou. Vyžadoval rešpekt a disciplínu, ale bol spravodlivý. Možno bolo trochu prekvapujúce, že si aj on obliekol uniformu gardistu, ale viacerí vážení muži z okolia tak urobili. Raz za ním prišli priamo do práce, traja, ale vonku určite čakali ďalší. „Anton, dnes ideme za Hoffmannom, skontrolovať jeho obchod,“ oznámil mu jeden z nich.

Stará mama vedela o koho ide, býval o dve ulice ďalej, ale aj ostatné dievčatá Hoffmana poznali. Často pre neho robili zákazky. Pre žida.

Majster, inokedy rozhodný a vážny, zneistel. „Nemôžem. Nie, za ním nie...“ „Prečo by si nešiel?“

Majster prešiel do susednej miestnosti, ale aj tak ho bolo počuť. „Hoffman je môj

dlhoročný zákazník, pochopte! Ako sa môžem pred ním postaviť?“

Jeden z trojice zareval: „TAK SI GARDISTA ALEBO NIE SI?“

Majster bol gardista.

Hoffman sa neskôr stratil. Tak ako sa stratili iní. Majiteľ potravín, kde ste si mohli zomlieť mak na mlynčeku otočením kolesa veľkého ako lodné kormidlo, susedia z dvora, kde žila moja babka, ktorým gardista odkopol kočík cez celý dvor s tým, že toto „už ozaj nebudú potrebovať,“ tak museli niesť na stanicu dieťa na rukách. Strácali sa, bez komentára, tak akoby mimochodom, len občas ich niekto v mysli poľutoval.

Moji starí rodičia sa zobrali na tú dobu neskoro. V štyridsiatom ôsmom už obom tiahlo na tridsať, ale skôr akosi neprišla tá správna chvíľa. Dedo prežil vojnu mobilizovaný na letisku, v cudzom meste, ďaleko od domova. Keď sa tu nakoniec rozhodol usadiť, začínal z ničoho. Ale vedel, čo chce a nemal strach z budúcnosti, veď čo horšie ako svetová vojna sa už len môže stať. Bol vyučený obuvník, takže vedel, po akej ceste pôjde. Ostali nejaké peniaze z vojny, niečo poslala rodina a zvyšok si zarobí. Dva-tri roky, možno štyri, a bude si môcť otvoriť vlastnú dielňu. Svadba konečne mohla byť. Ale nie každému sa to zdalo byť dobrý nápad. Načo také starosti? Podnájmy, prenájmy, náradie, zháňať zákazníkov, vytvoriť si meno, zháňať povolenia...

Významné roky neprichádzajú samy od seba, ako zemetrasenie alebo zatmenie slnka, ale my sami ich vytvárame.

Hlavne tie povolenia. Po štyridsiatom ôsmom zrazu všetko išlo ťažšie. Remeselníci jeden po druhom zatvárali dielne a odchádzali do fabrík, kde im sľúbili istotu a svetlú budúcnosť. Kto ostal na svojom, bol takmer pokladaný za hlupáka. Najskôr. Neskôr sa z neho stával nepriateľ. Dedko nastúpil do národného podniku, ale neprestával veriť, že čoskoro odíde a začne si budovať svoju dielňu. V štyridsiatom ôsmom ešte nič nebolo nemožné. Každým ďalším rokom sa ale sen vzdaloval. Jednotlivé dielne a obchodíky nezmizli z ulíc, len väčšinou zmenili názov. Zmizli mená ich majiteľov a objavili sa nápisy ako „národný“, „štátny“, alebo „ľudový“. O päť rokov menová reforma spláchla jeho posledné nádeje.

Byť „in“ znamenalo mať aspoň najnepatrnejší kontakt s iným svetom, so Západom. Japonský gramofón alebo nové džínsy boli len pre tých najšťastnejších s kontaktmi za oponou. Ostatní sa uspokojili aj s obnosenými, alebo s obohratou rokenrolovou platňou. Vlastne, ani samotné vlastníctvo nebolo potrebné, často sa rávalo len počuť alebo vidieť.

V našom meste bolo treba v lete '68 vidieť Kleopatru. Na Západe už pomaly zabudnutý, u nás však tento film stále predstavoval kultúrny zážitok a kto ho nevidel, cítil sa v spoločnosti mladých znemožnený. Mama mala pätnásť rokov a sotva vnímala politickú situáciu, tým skôr, že sme boli malé mesto bez univerzít. Lístky mala kúpené mnoho dní popredu, inak to nešlo, a tešila sa na ten deň ako na Vianoce.

„Nepôjdeš nikam. Zostaňte s bratom v dome. Asi bude vojna...“ prehlásila jej mama v „To“ ráno.

Elizabeth Taylor a Richard Burton ostali za železnou oponou. Miesto nich sa na kúpeľný most postavil zamračený sovietsky vojak, alebo možno maďarský, a nepúšťal nikoho. Po ceste prešlo niekoľko kolón tankov.

O pár sto kilometrov ďalej sledoval otec spolu s ďalšími odvedencami ako nervózni velitelia pobežujú po dvore kasární. V ten deň sa nikto neodvážil robiť nováčikom žartíky alebo preskakovať múr s džbánom pre pivo do najbližšej krčmy.

V osemdesiatom ôsmom som mal štyri roky, hrdo som to ukazoval na prstoch. Brat mal dva, ten neukazoval nič, tešil sa z chodenia. Zaujímam ma sneh, bubnovanie varechou po hrncoch a tatramatka, ktorá skákala ako býk na rodeu. Noviny som strašne rád trhal na pásy, dôkladne, každú stranu. Ani som nevedel, že robím to najlepšie, čo sa s vtedajšími novinami robiť dalo. Okrem podkurovania, Rudé právo horelo určite skvele, nie ako tie dnešné lakované prílohy.

Nevedel som o tom, ako vodné delá pozhasínali stovky sviečok v rukách ľudí. Ak by som aj vedel, asi by sa mi to zdalo smiešne, ako ľudia pod prúdom vody padajú ako bábiky. Nechápal som význam týchto udalostí, týchto dejinných križovatiek, kde treba zvoliť smer, ale ospravedlňoval ma môj vek. Význam nechápali ani mnohí iní, starší. Další ho chápali, ale zvolili zlú odbočku.

V rozhodujúcich chvíľach, keď sa beh dejín zauzlil, len naozaj málo ľudí sa dokáže rozhodnúť správne, preto sa dá zlá voľba tak ľahko skryť za nevedomosť. Veď kto to mohol vedieť, kto mohol tušiť...

Hovoríme o osmičkových rokoch ako o významných pre Slovensko. Lenže krajina tu bola a bude, možno pod iným názvom, s inou vlajkou, ale sú to jej obyvatelia, každý jeden – od prezidentov, vodcov, či generálnych tajomníkov, až po toho najnenápadnejšieho človeka – ktorých život tie významné roky poznačili. Každý z nás si môže vystopovať, aký dopad mali tieto udalosti na jeho život a zhodnotiť dôsledky. Boli zmarené milióny snov a životných cieľov jedincov, bola však aj príležitosť ukázať charakter a odhodlanie.

Dnes si môžem zaletieť na víkend do Londýna, študovať školu v Štokholme alebo pracovať v Rakúsku. V kníhkupectve si môžem hodiť do košíka Misesa aj Marxa, na blogu zanaďovať na vládu pod svojím

menom aj fotkou. Príliš rýchlo zabúdame, že takéto veci neboli vždy samozrejmé, a že sa stali samozrejmy aj vďaka tým pár sto ľuďom, ktorí stáli so sviečkami na námestí.

Ďalšie významné roky prídu, možno budú obsahovať osmičky, možno nie, ale opäť budú po nás žiadať, aby sme sa rozhodli, pretože naše rozhodnutie raz budú hodnotiť ďalšie generácie, ktorých životy tým ovplyvníme. Pretože tie významné roky neprichádzajú samy od seba, ako zemetrasenie alebo zatmenie slnka, ale my sami ich vytvárame.

Autor je študent Ekonomicko-správnej fakulty Masarykovej univerzity v Brne.

Všetky ocenené eseje sú zverejnené na www.konzervativizmus.sk.

ŠTUDENTSKÁ ESEJ 2008

Esej sa umiestnila na 1. mieste v rámci súťaže Študentská esej 2008 na tému *Osudové osmičky v dejinách Československa /Udalosti rokov 1918, 1938, 1948, 1968 a 1988 z pohľadu študenta v roku 2008/*, ktorú vyhlásil KI. Mediálnym partnerom súťaže je týždenník a politicko-spoločenský magazín prave-spektrum.sk. Hlavným partnerom a sponzorom súťaže je spoločnosť *Gratex International, a. s.* a internetový obchod *Realshop*. Ďalším partnerom a sponzorom súťaže je Ing. Tibor Takáč, GEOPLÁN–Rožňava, s. r. o.

DESAŤTISÍCKÁRSKA DAŇ

Ivan Kuhn

Hoci 31. marec nie je v slovenských kalendároch zapísaný ako štátny sviatok, ba ani ako pamätný deň, pre značnú časť slovenských občanov je to významný deň. Do tohoto dátumu totiž musia poslať daňovému úradu daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb a ak im vznikla daňová povinnosť, tak aj zaplatiť daň z príjmu.

Niektorí okrem rovnej 19-percentnej dane zaplatia aj tzv. miliónársku daň. Aj keď nikdy žiadny milión (korún) za jeden rok nezarobili. Na Slovensku sa totiž miliónárska daň platí už zo základu dane, ktorý presiahne výšku 513 000 korún (platí pre zdaňovacie obdobie 2008), pričom na dosiahnutie takéhoto základu dane by ste vôbec nepotrebovali ročný príjem vyšší ako 1 milión korún. Po prechode na euro ide dokonca o sumu 17 028,48 eur za rok 2008. Za rok 2009 sa táto hranica zvýši na 17 892 eur (539 014 korún). Slovensko je tak zrejme prvou krajinou na svete, ktorá má nie miliónársku, ale dokonca desaťtisíckarsku daň.

Vďačíme za to (vraj) ľavicovej vláde vedenej „sociálne citiacim“ premiérom a predsedom (vraj) ľavicovej strany SMER-SD Robertovi Ficovi. Mimochodom, kde sú tie časy, keď Robert Fico pred parlamentnými voľbami v roku 2002 na otázky novinárov, či SMER (vtedy ešte bez prívlastku Sociálna demokracia) je pravicová alebo ľavicová strana, odpovedal čínskym príslovím, že „nie je dôležité, či je mačka čierna alebo biela, hlavné je, že chytá myši“. Medzitým sa z nejakého dôvodu stalo dôležité, aby mačka (teda SMER) bola červená (alebo aspoň ružová).

Vráťme sa však späť k desaťtisíckarskej dani. V praxi znamená, že za každých 10 000 korún (331,94 eur) základu dane nad 513 000 korún (17 028,48 eur), do určitej

výšky, sa daň zvýši o 475 korún (15,77 eur). Cieľom tohto ďalšieho zdaňovania legálne nadobudnutých peňazí je údajne zvýšiť solidaritu medzi bohatými a chudobnými, aspoň tak nejako to zdôvodňoval „sociálne citiaci“ premiér. Ako to môže vyzeráť v praxi? Predvedme si to na porovnaní nasledujúcich dvoch príkladov.

Príklad prvý. Bezdetní manželia, obaja pracujúci (prípadne podnikajúci), by mali za rok 2008 každý základ dane 513 000 korún (spolu 1 026 000 korún). *Desaťtisíckarska* daň sa na nich nevzťahuje. Takže, každý z nich si od základu dane odpočíta 98 496 korún (suma nezdaniteľného základu dane). Z takto zníženého daňového základu (414 504 korún) zaplatí každý z nich 19-percentnú rovnú daň vo výške 78 755 korún a každému z nich zostane po 434 245 korún. Pre dvojčlennú rodinu spolu 868 490 korún.

Premiér má plné ústa podpory mladých rodín. Vláda ju však realizuje nesystémovo.

Prípad druhý. Rodina s dvomi deťmi, manžel pracujúci (podnikajúci), manželka je po materskej dovolenke doma ako *dobrovoľne nezamestnaná*, aby sa mohla plne venovať deťom a domácnosti. Manžel by mal za rok základ dane 1 026 000 korún (teda ide o príjem rovnajúci sa súčtu príjmov oboch manželov z predchádzajúceho prípadu). Keďže na neho sa *desaťtisíckarska* daň uplatňuje, miesto toho, aby si od tohto príjmu odpočítal 98 496 korún nezdaniteľného základu dane na seba a rovnakú sumu

aj na manželku bez vlastného príjmu, môže si uplatniť iba nezdaniteľnú časť základu dane na manželku v redukovanej výške 68 742 korún. Z takto zníženého daňového základu (957 258 korún) zaplatí 19-percentnú rovnú daň vo výške 181 879 korún a zostane mu 844 121 korún. Podotýkam, že ide o štvorčlennú rodinu, teda na jedného člena rodiny by vyšlo po 211 030 korún.

Ak sa vrátíme ešte k prvému príkladu, kde by na jedného člena rodiny (pri rovnakom rodinnom príjme ako v druhom príklade) ostalo po zdanení (bez uplatnenia *desaťtisíckarskej* dane) 434 245 korún. Ak chcete, skúste si spraviť i prepočet na „miliónársku“ rodinu s tromi či štyrmi deťmi.

Toto je praktický dôsledok činnosti „ľavicovej“ vlády údajne so „silnou sociálnou politikou“. Ešteže si rodina z druhého príkladu bude môcť uplatniť daňový bonus na deti, ktorý však zaviedla, povedané slovami „sociálne citiaceho“ premiéra Fica, tá „krajne pravicová“ vláda.

Premiér má plné ústa podpory mladých rodín. Vláda ju však realizuje prostredníctvom nesystematických príspevkov pri narodení prvého dieťaťa (a po novelizácii zákona v priebehu necelého roka už aj pri narodení druhého a tretieho dieťaťa), ktoré s radosťou využijú iba ak tí, ktorí do štátnej kasy nikdy nezaplatili ani korunu na dani z príjmu, alebo na odvodoch do sociálnej poisťovne či do zdravotných poisťovní.

Ako to všetko tým voličom zrozumiteľne vysvetliť?

Autor je analytik KI.

CESTA BEZ KONCA

Dušan Sloboda

Fedor Gál sa nevydal na cestu pochodu smrti zo Sachsenhausenu do Schwerinu len preto, aby „zaplnil to nepatričné prázdno po otcovom krátkom živote“. Nevydal sa na tú poslednú cestu svojho otca, ktorá bol dlhšia, než Vojtech Gál dokázal zvládnuť, a na sklonku vojny ho v apríli 1945 na nej, spolu s mnohými ďalšími väzňami koncentráku, nacisti zastrelili. Cesta, na ktorú sa vydal Fedor Gál, a prostredníctvom filmu, knihy a webstránky projektu *krátká_dlouhá_cesta* nám umožnil, aby sme na ňu vydali i my, nie je, akoby sa zdalo, len o minulosti a holokauste. Je aj o našej prítomnosti, a, slovami Fedora Gála, i o „zvierati v nás“. To zvieria v nás drieme stále. A zverstv sa môžu zopakovať.

Smieme robiť hrubé číary za našou minulosťou? Prezident Slovenského štátu Jozef Tiso v auguste 1942 vo svojej neslávne známej reči v Holíči verejne vyhlásil: „Je to kresťanské, keď sa národ chce zbaviť svojho večného nepriateľa? Že Slovákov židovský živel ohrozoval život, o tom netreba nikoho presviedčať. Bolo by to vyzeralo ešte horšie, keby sme sa od nich neboli včas očistili. Urobili sme tak podľa príkazu božieho: Slovákov, zhod, zbav sa svojho škodcu.“ (str. 148 in Ivan Kamenec: *Slovenský štát v obrazoch 1939-1945*, Ottovo nakladateľství, 2008). Neľudské svinstvo, navyše z úst kňaza, z úst prezidenta.

Je to však „len“ naša minulosť? V roku 2006 iný kňaz, arcibiskup Ján Sokol, verejne o Slovenskom štáte vyhlásil: „Tu bol blahobyť. Nič nám tu nechýbalo, pritom bola vojna.“ V roku 2008 ten istý arcibiskup potvrdil význam svojich slov i tým, že celebraval zádušnú omšu za Jozefa Tisa v deň výročia jeho popravy. Pri oltári bola aj Tisova prezidentská štandarta s heslom Verní sebe – svorne napred!, ktorou sa prezentuje i extrémistická Slovenská

pospolitosť. Tá pochodovala ulicami Bratislavy i 14. marca 2009, na výročie vzniku Slovenského štátu.

Arizácia, deportácia, koncentráky, smrť. Príbeh mnohých slovenských občanov počas kléofašistickej totality vojnového Slovenského štátu.

Znárodňovanie, emigrácia, väzenie, vymyslené procesy, smrť. Príbeh mnohých slovenských občanov počas komunistickej totality povojnového Československa.

A čo naše príbehy v posttotalitnej dobe demokracie po Novembri 1989? Mečiarovská privatizácia, emigrácia, štátny terorizmus a jeho únosy a vraždy, dobrí a zlí Slováci a zlí Maďari.

A čo dnešok? Vyvlastňovanie, „verejne obstarávané“ krádeže, nedôveryhodné súdnictvo, zádušné omše za vojnového zločincina, pochodujúci neonacisti pred prezidentským palácom a pajác linkujúci jednu hrubú čiaru za minulosťou za druhou v ňom. Tomu všetkému asistuje opäť i tá naša apatia.

Nie, film Fedora Gála nie je o len o minulosti, je i o našej prítomnosti. Je aj o nás, a o tom, že ak čakáme, kým sa malé zlé zleží do veľkého zla, s ktorým si nebudeme vedieť rady, i my sme spolupáchateľmi toho zla, najmä ak privierame oči a včas sa mu jasne nepostavíme. Táto cesta nemá koniec.

krátká_dlouhá_cesta. Česko 2009, 82 minút.

Námet: Fedor Gál

Réžia: Martin Hanzlíček

Premiéra v SR: 11. marec 2009

<http://www.kratkadlouhacesta.cz>

Autor je analytik KI.

UDIALO SA:

1) Dňa 11. marca 2009 prezentoval analytik KI Ivan Kuhn na tlačovej konferencii **čiasťkové výsledky monitoringu využívania eurofondov na Slovensku**, v rámci ktorých poukázal na priepastné rozdiely v cenách, ktoré boli ministerstvá ochotné zaplatiť za logá pre operačné programy. Viac, vrátane prezentácií a videozáznamu, nájdete na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

2) Dňa 11. marca 2009 informoval analytik KI Dušan Sloboda na tlačovej konferencii novinárov a verejnosť, že **minister Janušek odmieta zverejniť informácie o čerpaní eurofondov**. Viac, vrátane prezentácie a videozáznamu, nájdete na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

3) Dňa 11. marca 2009 Občanský inštitut v spolupráci s KI organizoval v Bratislave seminár na tému **Budúcnosť Európy**. Na seminári s príspevkami vystúpili Roman Joch, Peter Osuský, František Šebej, Vladimír Palko a Matyáš Zrno. Viac, vrátane videozáznamu príspevkov, nájdete na webstránke KI v sekcii KONFERENCIE.

4) Dňa 12. marca 2009 sa zástupcovia mimovládnych organizácií, medzi nimi i analytik KI Ivan Kuhn, stretli s členkou Európskej komisie pre regionálnu politiku Danutou Hübner. Upozornili ju na **závažné problémy pri čerpaní, transparentnosti a monitoringu eurofondov na Slovensku**. Viac na webstránke KI v sekcii KI KOMENTUJE.

5) Dňa 13. marca 2009 bola v Bratislave

slávnostne udelená **Cena Dominika Tatarku za rok 2008**. Porota Ceny Dominika Tatarku a KI udelili dve ceny – Cenu Dominika Tatarku Jánovi Buzássymu za zbierku básní *Bystruška* a Čestnú Cenu Dominika Tatarku príbehu bratislavského ochranárstva, spracovanému v publikácii Mikuláša Maňa *Hubu Ideál – skutočnosť – mýtus*. Viac, vrátane videozáznamu z udeľovania ceny, nájdete na webstránke KI v sekcii CENA DOMINIKA TATARKU.

6) Dňa 18. marca 2009 TaxPayers Alliance v spolupráci s KI a ďalšími think-tankmi oficiálne v Bruseli predstavili štúdiu **Palestínska výchova k nenávisti po konferencii v Annapolise**. Na štúdiu spolupracoval i analytik KI Ivan Kuhn. Viac na webstránke KI v sekcii ŠTÚDIE.

7) Dňa 25. marca 2009 KI v partnerstve s Vysokou školou manažmentu s podporou Nadácie Penta organizoval 5. seminár druhého ročníka cyklu seminárov o ekonomii **Akadémia klasickej ekonómie**. Viac na webstránke KI v sekcii AKADÉMIA KLASICKEJ EKONOMIE.

8) V marci 2009 sa z okruhu ľudí KI v médiách nielen k aktuálnym témam vyjadrovali: **Ondrej Dostál, Peter Gonda, Zuzana Humajová, Radovan Kazda, Ivan Kuhn, Dušan Sloboda a František Šebej**.

Viac nájdete na www.konzervativizmus.sk v sekciách ČLÁNKY, KI KOMENTUJE, AUDIO/VIDEO KI a BLOGY.

PODPORTE NÁS!

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika nevydáva len Konzervatívne listy. Organizujeme ročne mnoho konferencií, diskusií, konzervatívnych klubov a prednášok. Každoročne udeľujeme najprestížnejšie literárne ocenenie na Slovensku – Cenu Dominika Tatarku. Publikujeme desiatky analytických výstupov vo forme štúdií, odborných príspevkov a prednášok, článkov a mediálnych vystúpení. Všetky naše výstupy, vrátane audio či videozáznamov z akcií KI, nájdete na pravidelne aktualizovanej webstránke KI na adrese www.konzervativizmus.sk.

Podporte nás prostredníctvom online prevodu cez internet banking. Viac informácií o možnostiach podpory nájdete na webstránke KI v sekcii PODPORTE NÁS.

Dovoľte nám, aby sme Vás i tento rok oslovili s prosbou o **venovanie Vašich 2% z dane z príjmu**. V predchádzajúcich rokoch KI i vďaka Vašej podpore mohol realizovať viaceré projekty a akcie.

Budeme radi, ak využijete túto možnosť a vyjadrite nám Vašu podporu i touto cestou. Všetky potrebné informácie o postupe a spôsobe darovania 2% z dane nájdete na webstránke KI v sekcii ASIGNÁCIA 2%.

Dakujeme!